

ROMÂNIA
JUDEȚUL BIHOR
COMUNA ROȘIA

Loc. Roșia, nr. 397, cod poștal 417425,
Cod fiscal: 5460832

Tel./Fax: 0259325214, E-mail: primaria_rosia2007@yahoo.com

Webmail: registratura@comunariosiabihor.ro

Site: www.comunariosiabihor.ro

STATUTUL COMUNEI ROȘIA

CAPITOLUL I

PREZENTAREA GENERALĂ A UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE ROȘIA

COMUNA ROȘIA este locul unde Homo sapiens sapiens și-a lăsat urmele acum peste 36.000 de ani, locul unde s-a născut cea mai vestită sibilă a antichității, SIBILA ERITREEA, cunoscută și ca SIBILA ROȘIANA (numită de Pausanias „Rossiana”), locul cu peste 400 de peșteri de o frumusețe rară (Peștera cu Cristale din Mina Farcu – unicat în Europa), de o lungime neobișnuită (Peștera Ciur-Ponor, peste 23 km), printre cele mai adânci (Avenul Stanu Foncii, - (minus) 339 m), cu vestigii arheologice excepționale (Peștera Ciur-Izbuc - cu cele mai vechi urme de picior uman din Europa, alături de o figurină umană gravată în chip primitiv pe un craniu de *Ursus spaeleus*, Peșteri cu vestigii arheologice din epoca bronzului, Peștera cu relicve umane din evul mediu timpuriu), locul unde au trăit vraci și vrăjitori cu capacități excepționale.

Articolul 1

(1) Comuna Roșia este:

- Persoană juridică de drept public, cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu;
- Subiect juridic de drept fiscal;
- Titulară a drepturilor și obligațiilor ce decurg din contractele privind administrarea bunurilor care aparțin domeniului public și privat al acesteia, precum și din raporturile cu alte persoane fizice sau juridice, în condițiile legii.

(2) Comuna Roșia are sediul social în localitatea Roșia, la adresa: str. Principală nr. 397, județul Bihor, precum și Cod de înregistrare fiscală: 546032.

Articolul 2

(1) Comuna Roșia are reședința în localitatea Roșia.

Comuna Roșia este situată în partea de sud – est a județului Bihor, în bazinul Crișului Negru, așezată la limita Munților Pădurea Craiului, cu Dealurile Pădurii Craiului la o altitudine de la 400 m la circa 906 m. Roșia a primit numele, se pare, de la solul roșu bogat în bauxită și oxid de fier.

(2) Comuna Roșia este formată din două localități componente: Roșia, satul de reședință și sat Lazuri, învecinându-se la **Nord** cu comuna Bratca – satul Damiș, comuna Șuncuiuș – sat Zece Hotare, la **Est** se învecinează cu comuna Căbești – satul Sohodol, comuna Bulz – satele Remeți și Lorău, la **Vest** cu comuna Pomezeeu – satele: Vălani și Lacul Sărat; la **Sud** cu comuna Căbești – satul Căbești.

Satele componente sunt amplasate după cum urmează:

- Satul Roșia, fiind reședința comunei, se află de-a lungul DJ 764, putându-se face legătura între Roșia - Beiuș - Oradea, sau Beiuș - Roșia - Cluj.
- Satul Lazuri este situat de-a lungul Văii Lazurilor, pe DC 219.

(4) Comuna Roșia se întinde pe o suprafață de 7414,16 ha, are rangul **IV**, potrivit art. 2 alin. 2 pct. f din Legea nr. 351/2001 privind Planul de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități.

(5) Prezentarea grafică și descriptivă, respectiv suprafețele intravilanului și extravilanului pe fiecare dintre localitățile menționate la alin. (3) sunt prevăzute în anexa nr. 2 la prezentul statut.

Articolul 3

(1) Comuna Roșia dispune de o rețea hidrografică bogată, formată din cursurile și afluenții a numeroase pâraie, izbucuri și văi: Sodoleș, Șoimușurilor, Toplicioarei, valea Lazurilor, Strâmtura, Toplița, valea Cuților, valea Pietrei Negre, valea Pietrei Albe, etc..

Aceste văi sînt tot atâtea puncte de atracție pentru turiști, prin originalitatea lor, prin sistemul lor special de drenare care formează porțiuni de văi seci, apoi cursuri normale adesea strînse în canioane. Valea Lazurilor, formată în amonte din Șoimușuri și Toplicioara, îmbracă de-a lungul ei aspecte dintre cele mai variate. În partea superioară valea este seacă, doline vagi, puțin adînci înșirîndu-se între versanții înclinați și împăduriți. Zona Toplicioarei este cea mai izolată și atrage prin sălbăcia și prin ineditul ei. În aval, cîteva doline adînci, mărginite de pereți verticali, fac inaccesibil firul văii, care este sec. Apoi izbulcul Toplicioarei revărsă din belșug apa rece venită pe canale întunecoase, neștiute, iar de aici cursul apei devine normal. Mult mai jos, valea Lazurilor formează chei strîmte, greu de parcurs. Abia lîngă localitatea Lazuri apa scapă din chingile pereților calcaroși pătrunzînd în șesul larg, presărat cu case, pe care îl formează bazinul Roșia. Aproape toate văile adăpostesc chei adânci, cum sunt: Cheile Albioarei, Cheile Văii Cuților, Cheile Lazurilor și Cheile Văii Strâmturii, și toate de un pitoresc deosebit.

Cum Dealurile Roșiei sunt alcătuite din calcare, de-a lungul sutelor de ani apele infiltrate în subsol au format peșteri și avene de un pitoresc deosebit, amintind aici Peșterile: Ciur-Izbuc, Ciur – Ponor, Peștera Vacii, Peștera Gruieț, care prin Legea nr. 5/2000 – monumente și rezervații ale naturii sunt nominalizate ca zone protejate.

(2) Zona Roșia este păstrătoarea unei sălbatice frumuseți montane. Teritoriul comunei Roșia este acoperit cu păduri de foioase și rășinoase, pășuni și vîrfuri de stînci golașe, precum și mase de clacare în care sunt prezente lentilele de bauxită; în zonă a fost o intensă activitate minieră pentru extragerea bauxitei.

În pădurile de foioase, dominant este fagul; în pâlcuri răzlețe apare gorunul și castanul sălbatic. Mai sunt și carpeni, mesteceni, platani și cireși; chiar există cîteva plantații de castani, care au găsit condiții prielnice aici, la altitudini mai joase, de 400-500 m. Dintre arbuști alunul, cornul și porumbarul populează marginile dolinelor ori zonele stîncioase de mică altitudine. Murării întinse se dezvoltă în special pe coastele domoale constituite din roci necarstificabile. Grohotișurile de gresii sunt acoperite de câmpuri de ferigi. În locurile mlăștinoase se dezvoltă brusturi și bumbăcărițe.

Roșia este localitatea cu cea mai mare densitate floristică din țară. Cîmpuri întregi de fînețe sunt smălțuite de flori divers colorate, margarete, săbiuța, diferite leguminoase și labiate cu flori multicolore, cicoarea, clopoței, care constituie un covor gros ce acoperă mai toate pajiștile și fânețele și pot fi admirate pe platourile rezervate pentru cosit.

Numeroase ciuperci împînzesc pădurile și rariștile, în special în verile ploioase și călduroase, gălbiori, hribi, oiene sau ghebe.

În ce privește fauna, regiunea este specifică zonei de deal și munte, în pădurile largi și-au găsit adăpost o serie de animale sălbatice. Lupii și urșii se găsesc în zonele neumblate de oameni. În ultimul timpă crescut mult fondul cinegetic reprezentat prin mistreți, iepuri, vulpi, căpriori, cerbi. Urșii, care erau doar cîteva exemplare, au crescut numeric. După urmele de pași și scheletele descoperite de Theodor Rusu, în 1965, în Peștera Ciur-Izbuc, se pare că pe teritoriul Roșiei erau numeroase exemplare de *Ursus spaeleus*. Fauna cavernicolă este reprezentată de iubitorii de întuneric și umiditate. Sunt prezenți liliecii, iar în apele ce drenează aceste peșteri trăiesc diferite insecte, răcușori, păianjeni, viermi, larve și alte insecte.

Numeroasele păsări care populează pădurile umplu văzduhul de cîntecul lor vesel. Lumea păsărilor este reprezentată prin pițigoi, grangure, mierlă, diferite specii de ciocănitoare, fazanul, buha, cocoșul de munte, ierunca, corbul și erete.

Fauna acvatică este alcătuită, în principal, din pești dintre care menționez: cleanul, scobarul, mreana, păstrăvul indigen, păstrăvul curcubeu, exemplare de lostrițe, broaște, brotăcei, șerpi de apă, vidre de apă sau raci.

(3) Comuna Roșia dispune de o mare diversitate de soluri.

Clima și vegetația sunt principalii factori fizico-geografici care fac diferențierea mai multor tipuri genetice de sol, precum și o succesiune a lor pe verticală în regiunile de deal și munte.

Dintre tipurile de sol întâlnite în această regiune putem aminti:

- *solurile montane brune de pădure* care apar în zonele ocupate de pădurile de fag și de amestec fag-rășinoase, fag-gorun sau pădurile de gorun pure.

solurile brune de pădure apar pe suprafețe întinse acolo unde se întâlnesc pădurile în amestec fag-gorun, pădurile de cer și gârniță, la înălțimi de 150-700m;

- *soluri intrazonale* apar pe alocuri datorită influenței predominante a unui factor sau mai mulți factori pedogenetici locali, cum ar fi roca parentală, apa freatică, etc;

- *soluri hidromorfe*, reprezentate de soluri de luncă și soluri aluviale, apar sub formă de fâșii paralele cu albia Văii Roșia;

- *eutricambisolurile rhodice* apar în depresiunea Roșia, fiind apreciate de cercetători ca soluri relict sau paleosoluri, fiind formate în condiții diferite de cele din zilele noastre, specificul lor fiind dat de baza parentală, ce conține argile (de diverse vârste, structuri, texturi, culori) și bauxită.

(4) Resursele de subsol ale comunei Roșia.

Comuna Roșia deține ca resurse ale subsolului calcare (calcar pentru construcții, pentru fabricarea varului, calcare ornamentale – albe, negre și roșii) și bauxită.

(5) Denumirea și lungimea râurilor, lacurilor, mlaștinilor sau apelor subterane, denumirea faunei și florei de pe raza teritorială a comunei Roșia se regăsesc în anexa nr. 3 la prezentul statut

Articolul 4

(1) Comuna Roșia, după Ovidiu Densușianu în “Dacia Preistorică”, este vatră de străvechi pământ românesc și pare să fi fost locuită din preistorie.

(2) Prima atestare documentară a fost în 1445, sub numele de “Rossa”, în anul 1692 apare sub numele de “Roze”, urmând ca în 1828 să aibe numele de “Roschia”, peste câțiva ani, în 1851 denumirea era cea de “Rossia”, iar în anul 1913 a fost menționată sub numele de “Biharrosa”, însă vechimea lor este mult mai mare, fapt dovedit de urmele lăsate de oamenii preistorici din Peștera Vacii din Cheile Albioarei și câteva oase de urs de peșteră, care datate cu carbon radioactiv au o vechime de 36.500 de ani și ar putea fi cele mai vechi din Europa, sau chiar din lume.

La venirea ungarilor pe aceste meleaguri, regiunea era locuită, mărturie fiind toponimia latină: Frăpținoasa, Cocoșoaia, Pleș, Piatra Neagră, Piatra Albă, peste care s-au suprapus unele toponime slave: Toplița, Lazuri, Sohodol. În memoria localnicilor, conform Cronicii Parohiei Roșia, se păstrează amintirea năvălirii tătarilor (1240). După lupta de la Varna (1444) unde au murit doi fii ai voevodului Ioan Boț din Remetea, frații acestora, rămași în viață, au fost înzestrați de către regele Ungariei; din stăpânirea moștenirii făcea parte și Roșia – conform Prof. Dr. Ștefan Lupșe, Istoria Parohiei Ștei, - Beiuș, 1942.

O incursiune prădalnică a turcilor din garnizoana Pomezue (1660 – 1692) veniți pentru jaf de vite, a rămas în amintirea roșienilor, ei reușind să le recupereze după ce au ucis jefuitorii surprinși în timp ce dormeau la locul numit azi “Strîmtura”. La izgonirea turcilor din Ardeal, probabil că unii au rămas aici, deoarece multe familii au numele de “Turcu”.

(3) Evoluția istorică a comunei Roșia se regăsește în anexa 4 la prezentul statut.

Articolul 5

(1) Populația comunei Roșia numără, în anul 2024, 2412 locuitori, având ca limbă maternă **româna**. Densitatea medie a populației la acea dată era de circa 31 locuitori/km². Cea mai mare

valoare a densității se regăsește în sectoarele de vale și de-a lungul șoselelor, în cătunele a căror gospodării sunt construite la șosea. Sectoarele de deal prezintă o densitate mai redusă. Numărul total al gospodăriilor comunei este de 901, iar media persoanelor într-o gospodărie este de aproximativ 3 membri.

(2) Componenta și structura populației comunei Roșia defalcate inclusiv pe localități componente se regăsește în anexa 5.

(3) Aspectele privind numărul populației se actualizează în urma recensământului în vederea respectării dreptului cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba lor maternă în relația cu administrația publică locală și cu serviciile deconcentrate.

Potrivit documentelor istorice, datelor statistice și recensămintele populației României din sec. XX, este reliefat faptul că românii au fost întotdeauna majoritari pe întreg teritoriul țării dar și în aceasta zonă.

În comuna Roșia pe lângă populația de origine română mai conviețuiesc două persoane de origine maghiară.

Caracteristicile structurale ale populației sunt rezultatul evoluției diferite a unor indicatori demografici precum: natalitatea, mortalitatea, migrația, care la rândul lor sunt influențate de condițiile politico-sociale și economice.

În urma studierii recensământului, pentru comuna Roșia se constată o ușoară predominare a bărbaților de 51,68 %, față de femei care este de 48,32 %, rata de masculinitate a fost de 100 bărbați la 93,50 de femei. Este îmbucurător faptul că populația tânără și adultă este destul de mare față de populația de peste 65 ani, natalitatea, migrațiile și mortalitatea nu au influențat negativ scăderea ponderii populației tinere și adulte.

În ceea ce privește structura confesională, în comuna Roșia populația este de 82% de religie ortodoxă și 18 % de religie penticostală.

CAPITOLUL II AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Articolul 6

(1) Autoritățile administrației publice locale sunt:

a) Consiliul Local al comunei Roșia, reprezintă autoritate deliberativă de la nivelul comunei Roșia. Consiliul Local al comunei Roșia este format din 11 membri;

b) primarul comunei Roșia, ca autoritate executivă;

c) La nivelul comunei Roșia, consiliul local a ales un viceprimar.

(2) Apartenența politică a consilierilor locali este următoarea : 8 consilieri - Partidul Național Liberal (PNL), 2 consilieri - Partidul Social Democrat (PSD) și 1 consilier - independent.

(3) Constituirea Consiliului Local al Comunei Roșia s-a constatat prin Ordinul prefectului județului Bihor nr. 619 din 28.10.2024 cu privire la constatarea îndeplinirii condițiilor legale de constituire a Consiliului local al comunei Roșia.

(4) Componenta nominală, perioada de exercitarea a mandatelor aleșilor locali precum și apartenența politică a acestora, începând cu anul cu anul 1992 sunt prevăzute în anexa nr. 6.a la prezentul statut, respectiv anexa nr. 6.b.

Articolul 7

(1) Autoritățile administrației publice locale au dreptul de a conferi și retrage titlul de cetățean de onoare persoanelor fizice române sau străine pentru comuna Roșia.

(2) Autoritățile administrației publice locale au dreptul de a conferi certificatul de fiu/fiică al/a Comunei persoanelor fizice române sau străine pentru comuna Roșia.

(3) Criteriile potrivit cărora autoritățile administrației publice locale au dreptul de a conferi și retrace titlul de cetățean de onoare persoanelor fizice române sau străine, precum și procedura aplicabilă pentru acordarea titlului și certificatului de fiu/fiică al comunei Roșia se regăsesc în anexa nr. 7 la prezentul statut.

CAPITOLUL III CĂI DE COMUNICAȚII

Articolul 8

(1) Raza teritorială a comunei Roșia este tranzitată potrivit prevederilor Legii nr. 363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport, cu modificările și completările ulterioare de o singură rețea de transport și anume: rețeaua rutieră.

(2) Rețeaua de transport prevăzută la alin. (1) lit. a) este formată, potrivit Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, din drumuri de interes național, drumuri de interes județean și drumuri de interes comunal și poduri, după caz, astfel cum sunt prezentate în anexa nr. 8.a la prezentul statut.

CAPITOLUL IV PRINCIPALELE INSTITUȚII CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA PE RAZA TERITORIALĂ A UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 9

(1) Rețeaua școlară de la nivelul comunei Roșia, potrivit Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, cuprinde numărul total de patru unități de învățământ de stat acreditate, respectiv autorizate să funcționeze.

(2) Pe raza teritorială a comunei Roșia își desfășoară activitatea un număr total de 4 unități de învățământ de stat.

(3) Unitățile de învățământ și furnizorii de educație prevăzuți la alin. (1), sunt prezentate în anexa nr. 9 la prezentul statut.

(4) Comuna Roșia susține unitățile de învățământ și furnizorii de educație prevăzuți la alin. (1) potrivit prevederilor Legii nr. 1/2011

Articolul 10

(1) Pe raza teritorială a comunei Roșia își desfășoară activitatea două cămine culturale.

(2) Pe raza teritorială a comunei Roșia se organizează manifestări culturale, dintre cele mai importante sunt: Festivalul de pricesne bisericesti, Zilele Comunei Roșia și Festivalul Viorii cu goarnă, Târgul de produse locale "Pe pășune fest" și „Straiță plină”, Festivalul de colinzi și obiceiuri de Crăciun.

(3) Tipul și denumirea instituțiilor de cultură ori tipul și denumirea manifestărilor culturale se regăsesc în anexa nr. 9 la prezentul statut.

(4) Comuna Roșia participă la finanțarea manifestărilor culturale de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, după caz, potrivit legii.

Articolul 11

(1) Pe raza teritorială a comunei Roșia avem un dispensar uman, cu două cabinete individuale de familie și o farmacie.

Asistența medicală se asigură prin cabinetele medicale ambulatorii ale medicilor de familie. Personalul medico-sanitar este format din doi medici și două asistente medicale care își desfășoară activitatea în comună. Asistența medicală se face prin:

a) asistență medicală profilactică și curativă;

b) nu este asigurată asistență medicală de urgență, deoarece nu avem centru de permanență;

c) nu există asistență medicală de hemotransfuziologie, transfuzie sanguină sau alte servicii de asistență medicală și prestații autorizate conform legii.

(2) Comuna Roșia participă la finanțarea activităților de asistență de sănătate publică de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, după caz, potrivit legii.

(3) Asistența medicală prevăzută la alin. (1) lit. a) se realizează, dacă este cazul, prin:

a) cabinete medicale ambulatorii ale medicilor de familie și de alte specialități.

(4) Asistența medicală prevăzută la alin (1) lit. b) se asigură, dacă este cazul, prin unități specializate de urgență și transport sanitar publice sau private, precum și prin structuri de primire a urgențelor, organizate în acest scop.

(2) Lista cu numărul și denumirea unităților prin care se asigură asistența medicală sunt prezentate în anexa nr. 9 la prezentul statut.

Articolul 12

(1) Pe raza teritorială a comunei Roșia se asigură servicii sociale definite potrivit art. 30 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Comuna Roșia asigură cadrul pentru furnizarea serviciilor sociale prevăzute la alin. (1).

(3) Lista cu tipul serviciilor sociale asigurate de comuna Roșia se regăsește în anexa 9 la prezentul statut.

CAPITOLUL V

FUNȚIUNI ECONOMICE ALE UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 13

Principalele funcțiuni economice, capacități de producție diversificate din sectorul secundar și terțiar, precum și din agricultură sunt prevăzute în anexa nr. 10 la prezentul statut.

Numărul total al unităților economice existente în comuna Roșia este de 43 de societăți, dintre care funcționale doar 13 unități cu diverse activități. Mai există și 19 PFA, II sau IF.

CAPITOLUL VI

BUNURILE DIN PATRIMONIUL UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 14

(1) Patrimoniul Comunei Roșia este compus din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al Comunei Roșia, precum și din totalitatea drepturilor și obligațiilor cu caracter patrimonial.

(2) Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul Comunei Roșia, întocmit și atestat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 31/11.08.1999 și completat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 29/31.07.2002, în conformitate cu prevederile art. 289 din O.U.G nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se găsește în anexa nr. 11 la prezentul statut.

(3) Actualizarea Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul Comunei Roșia este la ora actuală în lucru.

CAPITOLUL VII SERVICIILE PUBLICE EXISTENTE

Articolul 15

La nivelul Comuna Roșia Serviciile comunitare de utilități publice furnizate sunt:

- Serviciul public de salubritate, furnizat de S.C. AVE BIHOR S.R.L.;
- Serviciul public de iluminat;
- Telefonie.

Articolul 16

(1) Transport și distribuția energiei electrice de pe raza comunei Roșia sunt furnizate de Electrica Transilvania Nord S.A.

(2) Rețeaua de alimentare cu apă este asigurată în regim propriu prin Compartimentul administrativ din cadrul primăriei.

CAPITOLUL VIII ATRIBUIREA ȘI SCHIMBAREA DENUMIRILOR DE STRĂZI, PIETE ȘI DE OBIECTIVE DE INTERES PUBLIC LOCAL

Articolul 17

(1) Comuna Roșia, atribuie sau schimbă denumirile pentru obiectivele de interes public local, precum și pentru obiective și instituții de interes local aflate în subordinea sa, cu respectarea prevederilor OG nr. 63/2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 48/2003, cu modificările și completările ulterioare.
Consiliul local al comunei Roșia NU a atribuit denumiri de străzi și piețe.

(2) În situația în care, prin proiectele de hotărâri ale consiliilor locale, se propune atribuirea ca denumire a unor nume de personalități ori evenimente istorice, politice, culturale sau de orice altă natură ori schimbarea unor astfel de denumiri, aceste hotărâri vor putea fi adoptate numai după ce au fost analizate și avizate de comisia de atribuire de denumiri județeană, respectiv a municipiului București, în conformitate cu prevederile OG nr. 63/2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 48/2003, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL IX SOCIETATEA CIVILĂ, RESPECTIV PARTIDELE POLITICE, SINDICATELE, CULTELE ȘI ORGANIZAȚIILE NONGUVERNAMENTALE CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA ÎN UNITATEA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ

Articolul 18

(1) Comuna Roșia realizează un cadru de cooperare sau asociere cu organizații neguvernamentale,

asociații și cluburi sportive, instituții culturale și artistice, organizații de tineret, în vederea finanțării și realizării unor acțiuni sau proiecte care vizează dezvoltarea comunității.

(2) Comuna Roșia acordă o atenție deosebită proiectelor culturale și educative cu caracter local, regional, național, european și internațional, care se încadrează în strategia de dezvoltare a unității administrativ- teritoriale.

(3) Lista cu denumirea principalelor organizații neguvernamentale care își desfășoară activitatea pe raza teritorială a Comunei Roșia se regăsesc la anexa nr. 12 la prezentul statut

Articolul 19

(1) Pe teritoriul Comunei Roșia își desfășoară activitatea un număr trei de partide politice sau organizații aparținând minorităților naționale, înființate în condițiile Legii partidelor politice nr. 14/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Lista partidelor politice care își desfășoară activitatea în Comuna Roșia în anexa nr. 12 la prezentul statut.

Articolul 20

(1) Pe teritoriul Comunei Roșia nu își desfășoară activitatea nici o organizație sindicală sau asociație profesională, după caz.

Articolul 21

(1) În Comuna Roșia își desfășoară activitatea două lăcașe de cult ortodox și trei penticostale.

(2) Lista cu denumirile lăcașelor aparținând cultelor religioase prevăzute la alin. (1) se regăsește în anexa nr. 12 la prezentul statut.

CAPITOLUL X PARTICIPARE PUBLICĂ

Articolul 22

Populația din Comunei Roșia este consultată și participă la dezbaterile problemelor de interes local sau județean, după caz, astfel:

- a) prin intermediul referendumului local, organizat în condițiile legii;
- b) prin intermediul adunărilor cetățenești organizate pe sate, în mediul rural, și pe cartiere și/sau zone ori străzi, în mediul urban, după caz;
- c) prin dezbaterile publice asupra proiectelor de acte administrative;
- d) prin participarea la ședințele consiliului local;
- e) prin alte forme de consultare directă a cetățenilor, stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al consiliului.

Articolul 23

(1) În funcție de obiectul referendumului local, modalitatea de organizare și validare a acestuia se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare sau ale OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, după caz.

(2) Referendumul local se poate organiza în toate satele și localitățile componente ale comunei ori numai în unele dintre acestea.

CAPITOLUL XI COOPERARE SAU ASOCIERE

Articolul 24

Comuna Roșia se asociază sau cooperează, după caz, cu persoane juridice de drept public sau de drept privat române sau străine, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local cu respectarea prevederilor art. 89 din OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 25

(1) Comuna Roșia aderă la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

(2) Lista cu denumirea înfrățirilor, cooperărilor sau asocierilor încheiate de Comuna Roșia în anexa nr. 13 la prezentul statut.

Articolul 26

Programele, proiectele sau activitățile, după caz, a căror finanțare se asigură din bugetul local, prin care se promovează/consolidează elemente de identitate locală de natură culturală, istorică, obiceiuri și/sau tradiții, se regăsesc în anexa nr. 14 la prezentul statut.

CAPITOLUL XII DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 27

Anexele nr. 1-14 fac parte integrantă din prezentul statut, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local Roșia nr. 14/28.02.2025.

Articolul 28

Orice modificare care are ca obiect modificarea Statutului Comunei Roșia sau a anexelor acestuia se realizează numai prin hotărâre a autorității deliberative.

Articolul 29

Anexa nr. 11 la prezentul statut se actualizează ori de câte ori intervin evenimente de natură juridică.

Articolul 30

Prezentul statut și anexele acestuia, cu excepția celei prevăzute la art. 33 se actualizează, în funcție de modificările și completările apărute la nivelul elementelor specifice ale acestora, cel puțin o dată pe an.

Anexa nr. 1.a la statut

Prin HCL nr. 17/31.08.2012 privind însușirea variantei finale a proiectului de stemă al Comunei Roșia, am încercat aprobarea stemei Comunei Roșia, însă a fost respinsă de către Comisia de Heraldică.

NOTĂ:

În această anexă se prevăd descrierea și semnificațiile elementelor însumate ale stemei unității administrativ-teritoriale.

Anexa nr. 1.b la statut

NU avem un model de steag al Comunei Roșia.

NOTĂ:

În această anexă se prevăd descrierea și semnificațiile însumate ale modelului steagului, precum și modalitățile de utilizare, conform prevederilor legale.

Anexa nr. 1.c la statut

NU avem Model al imnului Comunei Roșia.

NOTĂ:

În această anexă se cuprind: titlul, textul și muzica, precum și modalitățile de utilizare, conform prevederilor legale.

Prezentarea grafică și descriptivă, respectiv suprafețele intravilanului și a extravilanului pe fiecare dintre localități, după cum urmează:

Sat Roșia

Suprafață: 6141,82 ha, din care:

Intravilan: 425,00 ha;

Extravilan: 5716,82 ha.

Sat Lazuri

Suprafață: 1277,00 ha, din care:

Intravilan: 93,96 ha;

Extravilan: 1183,04 ha.

Comuna Roșia, situată în județul Bihor, pe DJ 764, pe valea Roșiei, afluent al Crișului Negru, la o altitudine de 400 m – 906 m, este la limita Munților Pădurea Craiului, cu Dealurile Pădurii Craiului.

Comuna Roșia are peste 400 peșteri, printre care mai cunoscute sunt Peștera Craiului, Peștera Vacii din Cheile Cuților, Peștera Roșie, Peștera Albă, Peștera care cântă, Peștera Doboș, Avenul Stanu Foncii, etc, pe lângă cele declarate monumente ale naturii.

Rezervații și Zone cu regim special:

Comuna Roșia este cuprinsă în Situl Natura 2000 ROSCI 0062 Pădurea Craiului, cu circa 52% din suprafață, iar Peșterile: Ciur-Izbuc, Ciur – Ponor, Peștera Vacii, Peștera Gruieț, Peștera cu Cristale din Mina Farcu, sunt declarate monumente și rezervații ale naturii și sunt nominalizate ca zone protejate prin Legea nr. 5/2000.

Peșterile Ciur Ponor și Ciur Izbuc – clasificate în clasa A - peșteri de valoare excepțională, care, prin interesul științific sau unicitatea resurselor, sunt reprezentative pentru patrimoniul speologic național și internațional, se constituie ca rezervații științifice ;

Peșterile : Vacii, Gruieț și Peștera cu Cristale din Mina Farcu sunt peșteri de clasa B - de importantă națională, care se disting prin mărime, raritatea resurselor și prin potențial turistic, pot face obiectul explorărilor speologice, al activităților de documentare, cercetării științifice și turismului speologic specializat, pe baza autorizațiilor emise de administratorii/custozii ariei naturale protejate, în limitele stabilite prin regulamentele și planurile de management și sunt constituite ca monumente ale naturii sau rezervații naturale, după caz,

Hidrografia, flora, fauna și tipul solurilor de la nivelul Comunei Roșia

I. Hidrografia Comunei Roșia este reprezentată, după caz, de următoarele râuri:

Râuri

Valea Roșia, afluent al Crișului Negru, are o suprafață de 308 km² și o lungime de 38 km, confluența cu Crișul Negru făcându-se în aval de localitatea Pocola, după care Crișul Negru părăsește Depresiunea Beiuș prin defileul de la Borz. Valea Roșia este puternic afectată de fenomene carstice, izvorăște dintr-un izbuc de sub Culmea Frăsinoasa, din Munții Pădurea Craiului, care se găsește în centrul podișului calcaros, în apropierea cumpenelor de ape subterane. Apele revin în râu abia în amonte de localitatea Roșia, sub forma unor izvoare puternice de albie. Aici poartă denumirea de Sohodol datorită faptului că valea are un curs superficial, cauzat de infiltrațiile puternice în calcarele triasic-jurasic, având aspectul unui canion.

Roșia Albioarei își are izvorul pe Cheile Albioarei și curge pe direcție nord-vest până la Dealul Hasionii, de unde își schimbă direcția până la confluența cu Valea Roșia. Are o lungime de 8 km, din care 3 km sunt reprezentați de curgeri subterane, unde a săpat Cheile Albioarei.

Valea Ursarilor sau **Pârâul Strâmtura**, izvorăște din Dealul Sclavul Pleș, curge pe direcția nord-sud până la confluență, are o lungime de 9 km și o suprafață de 14 km². Denumirea de Pârâul Strâmtura i-a fost dată datorită faptului că a săpat văi adânci și înguste.

Valea Șoimuș sau **Valea Lazuri**, izvorăște dintr-o culme în semicerc alcătuită din Dealurile Gâbului, Văratecului și Socilor. Are o lungime de 17 km și o suprafață de 43 km² și primește ca afluenți: Pârâul Oarzăna, Pârâul Toplicioarei, Pârâul Strungarului pe dreapta, iar pe stânga Pârâul Negru.

Valea Toplicioara este o vale care se înșiră între versanții înclinați și împădușiți, care atrage prin sălbăticia și ineditul ei. Apoi, brusc, izbucul Toplicioarei revarsă din belșug apa rece, venită pe canale întunecoase, de aici cursul devenind normal. Lângă localitatea Lazuri, apa scapă de sub chingile pereților calcaroși, pătrunzând în șesul larg, presărat de case, pe care îl formează bazinul Roșia.

Valea Topliței este un alt collector, ce primește pe dreapta, ca afluent Valea Sodolesului, colectând apele din Cheile Albioarei și care străbate cătunul Țarina. Nu seacă niciodată.

Din peștera Izbucul Roșiei izvorăște collectorul, **Valea Ștezelor**. Izvorul, foarte puternic, este situat la poalele crestei Osoiului, un teren caracterizat prin piscuri înalte de calcar. Valea străbate comuna pe direcția nord-sud, având un debit mediu ridicat (513 l/s în luna noiembrie 1983), care o situează în fruntea tuturor izvoarelor din Munții Pădurea Craiului. Valea primește ca afluent, undeva pe teritoriul cătunului Ponița,

Valea Cuților, alimentată de apele subterane din cheile cu același nume.

Valea Lazurilor, Valea Topliței și Valea Ștezelor se varsă în Valea Roșia.

Pentru alimentarea cu apă a comunei Roșia, au fost captate izvoare (NU izbucurile sau văile), pe Valea Ștezelor, pe Valea Topliței, în Țarina, pe Valea Șoimușurilor, la Runcuri și la Curătura.

Pentru protejarea calității apei există rețea de alimentare cu apă cu bazine de decantare a apelor, care satisfac nevoile comunei.

Frecvent apa apărănsă în sistemele subterane apare la zi sub forma izvoarelor carstice sau a izbucurilor, acestea din urma fiind izvoare cu debit bogat, intermitente în general, care apar la baza abrupturilor carsice laterale ce mărginesc văile în chei, constituindu-se în componentele deosebit de pitorești și atractive ale peisajelor carstice.

II. Flora și fauna Comunei Roșia sunt foarte diverse.

Calitatea peisajului este reprezentată de unul dintre principalii componenți în cadrul unui complex natural și anume vegetația.

Considerat cel mai complex sistem natural, cu funcții bine definite și esențiale pentru existența omului, pădurea devine, în prezent, odată cu urbanizarea rapidă, un important factor de destindere și agrement, o parte din ele servind exclusiv funcția turistică, stimulând drumețiile și excursiile, locurile de recreere și popas etc., fiind reale oaze de liniște.

În funcție de condițiile de relief, orientarea culmilor, climă, soluri și litologie în cadrul comunei Roșia se dispun următoarele asociații vegetale: **păduri de fag** în amestec cu **pâlcuri de stejar, pe culmile înalte – molid**, iar de-a lungul văilor **vegetație de luncă**.

Pădurile de fag în amestec cu stejar se întâlnesc la contactul cu muntele în zonele mai înalte și în dealurile piemontane caracterizate prin prezența celor două specii : fagul și stejarul, precum și carpenul, paltinul, arțarul, ulmul și cireș, pe alocuri.

Dintre arbuști speciile cele mai predominante sunt: **alun, corn, porumbar, măceș, soc, păducel, ș.a.**

Stratul ierbos este bogat și format din numeroase graminee: **iarba câmpului, iarba fânului, firuța de pădure, peptănărița, trifoi alb, trifoi mărunț, macrișul s.a.**

La marginea satelor se găsesc parcele cu ogoare și miriște cel mai adesea întâlnindu-se: **trei frați pătați, traista ciobanului, urda vacii, ridichea sălbatică, neghina, pălămida, mușțelul.**

Există și unele specii de plante și buruieni întâlnite pe marginea drumurilor și în unele șanțuri ca **scaiul, brusturele, cucuta, coada șoricelului, iarba câinelui, coada calului.**

În sfârșit ar fi de menționat vegetația care crește la gura peșterilor, iubitoare de umbră și umiditate și diversi **mușchi**.

III. Fauna care trăiește pe teritoriul **Comunei Roșia** este reprezentată de numeroase specii.

Animalele fiind mai puțin dependente de sol și de microclimat decât plantele, este mai greu de făcut o distincție între fauna pădurilor de fag și cele de stejar.

În mediul de viață al pădurii trăiesc o serie de animale mari, de mare însemnătate pentru carnea și blănurile lor. Un element faunistic legat de pădurile de fag este **mistrețul, căpriorul, vulpea, pisica sălbatică**. O specie care s-a redus numeric față din vechime, este **lupul**, distrus de vânători pentru protejarea faunei de **cerbi și căprioare**. Alături de acestea se mai întâlnesc **iepurele de câmp, veverița și câteva exemplare de urs**.

Pe ramurile copacilor trăiesc numeroase păsări viu colorate cum sunt **priveghetoarea, ciocănitoarea, fazanul, buha, cocoșul de munte, ierunca, cucul, mierla, corbul și erete**.

Fauna acvatică din apele Roșiei sunt **păstravul indigen, păstrăvul curcubeu și lostrițe** (puține ca număr), iar în aval **mreana, cleanul, scobarul**.

IV. Tipuri de soluri Comuna Roșia dispune de o mare diversitate de soluri. Învelișul de sol constituie partea cea mai afânată a litosferei care prezintă ca însușire generală fertilitatea. Apariția unui anumit tip sau altul de sol este determinată de factorii pedogenetici: climă, vegetație, relief, care au generat în această zonă soluri caracteristice unităților de deal.

Solurile acestei zone sunt *solurile montane brune de pădure* care apar în zonele ocupate de pădurile de fag și de amestec fag-rășinoase, fag-stejar sau pădurile de stejar pure, la înălțimi de 150-700 m; *soluri intrazonale* - apar pe alocuri datorită influenței predominante a unui factor sau mai mulți factori pedogenetici locali, cum ar fi roca parentală, apa freatică, etc.; *soluri hidromorfe*, reprezentate de soluri de luncă și soluri aluviale, apar sub formă de fâșii paralele cu albia Văii Roșia; *eutricambisolurile rhodice* apar în depresiunea Roșia, fiind apreciate de cercetători ca soluri relict sau paleosoluri, fiind formate în condiții diferite de cele din zilele noastre, specificul lor fiind dat de baza parentală, ce conține argile (de diverse vârste, structuri, texturi, culori) și bauxită.

(4) Resursele de subsol ale comunei Roșia sunt formate, în general, din calcare (calcar pentru construcții, pentru fabricarea varului, calcare ornamentale – albe, negre și roșii) și bauxită.

(5) Denumirea și lungimea râurilor, lacurilor, mlaștinilor sau apelor subterane, denumirea faunei și florei de pe raza teritorială a comunei Roșia se regăsesc următoarele râuri: Valea Roșia cu afluenții principali Valea Lazurilor, Valea Topliței și Valea Ștezelor, care se varsă în Crișul Negru.

Datele privind înființarea Comunei Roșia prima atestare documentară, precum și evoluția istorică

Prima atestare documentară a fost în 1445, sub numele de “Rossa”, în anul 1692 apare sub numele de “Roze”, urmând ca în 1828 să aibe numele de “Roschia”, peste câțiva ani, în 1851 denumirea era cea de “Rossia”, iar în anul 1913 a fost menționată sub numele de “Biharrosa”, însă vechimea lor este mult mai mare, fapt dovedit de urmele lăsate de oamenii preistorici din Peștera Vacii din Cheile Albioarei și câteva oase de urs de peșteră, care datate cu carbon radioactiv au o vechime de 36.500 de ani și ar putea fi cele mai vechi din Europa, sau chiar din lume.

Vatra de străvechi pământ românesc, pare să fi fost locuită din preistorie, deoarece, în „Dacia Preistorică“, Ovid Densușeanu este de părere că din această localitate este Sibila Eritreea, numită de Pausanias „Rossiana“. În apropiere există și „Dâmbul Hodișanului”, de unde izvorăște valea Vida, cunoscută în aval ca valea Holodului, nume derivate, din punctul de vedere al lui Densușianu, din „Hydole” sau „Hydale”, numele mamei Eritreei.

Regiunea era locuită încă înainte de venirea ungarilor în regiune, mărturie fiind toponimia latină (Frăpținoasa, Pleș, Cocoșoia, Pietra Neagră), peste care s-au suprapus toponime slave (Toplița, Lazuri sau Sohodol). Ulterior, invazia tătară de la 1240 a lasat urme în consemnările locale, fiind numiți peiorativ, urmare a regimului aspru și fizionomiei mongoloide, drept „câpcâni”. Mai târziu, după lupta de la Varna din 1444, unde au murit doi fii ai voievodului Ioan Bot din Remetea, frații rămași în viață sunt înzestrați de către regele Ungariei. Din stăpânirea moștenirii făcea parte și Roșia, conform prof. Dr. Ștefan Lupșe, Istoria Parohiei Ștei, Beiuș, 1942.

O incursiune prădalnică a turcilor din cetatea Pomezueu (1660-1692, când cetățile Pomezăului, a Orăzii și Beiușului erau ocupate de turci), ce veniseră să răpească vite, a rămas vie în amintirea roșienilor, care au reușit să recupereze ce le aparținea printr-un vicleșug. Totul s-a petrecut în timp ce aceștia dormeau, la locul ce astăzi este numit „Strâmtura”, în locuri izolate, care până de curând au fost păduri. La izgonirea turcilor din Ardeal se spune ca unii ar fi rămas încă aici, atașați de locuri, fiind consemnate astăzi câteva familii cu numele „Turcu”.

În timpul războaielor napoleoniene cu Austria, se spune că aceștia ar fi sporit impozitele, dar nu puteau fi încasate de persecutori sau armați, fiindcă la venirea lor, locuitorii luau drumul pădurilor, ascunzând bunurile și înarmându-se cu topoare. Acest fapt a determinat administrația beiușeană să măsoare „teleacuri” în lungul văii Roșia, ordonând localnicilor să se mute în termen, la șes cu gospodăria, oferindu-le recompensă.

Despre primele școli se consemnează într-un document publicat în „**Date și documente cu privire la istoricul școlilor din Bihor**”, publicație apărută la Arad în 1810, din care se înțelege că la Căbești ar fi luat ființă în 1816 școli în limba română, frecventate de elevi din Roșia, Meziad, Lazuri și Remetea. Totuși, primul local propriu pentru o școală în comună se construiește în 1857, prin grija preotului bisericii ortodoxe, cu predare în limba română.

Despre participarea la Revoluția din 1848 n-au rămas urme evidente. Dar la 1 Decembrie 1918, ar fi fost prezenți la Alba-Iulia și câțiva roșieni. Comuna a dat 144 de eroi în primul război mondial și 95 în al doilea război mondial, iar numele lor sunt înscrise pe plăci de marmură încastrate în troița construită în acest sens, ca recunoștință pentru jertfa lor.

Se apreciază că vatra inițială a așezării s-a găsit în partea vestică a comunei, în locul numit „Valea Strâmturii”, precum și în partea estică, în locul actualului cătun Teiș.

Numele satului Lazuri provine de la locul în care ar fi fost cândva pădure, dar care treptat ar fi fost exploatată și umanizată. Locul a fost transformat în „arătură” sau „lăzătură”- loc destinat culturii plantelor.

Componenta și structura populației, defalcate pe localități componente

(1) Populația Comunei Roșia se ridică la **2412 locuitori** conform recensământului din 2021.

Populația defalcată pe localități componente conform Recensământului din 2021:

- Satul Roșia are o populație de 2007 locuitori;

Satul Lazuri are o populație de 405 locuitori.

Conform datelor Institutului Național de Statistică, populația Comunei Roșia este de 2412 locuitori, din care 1253 bărbați și 1159 femei.

Componenta etnică a comunei Roșia

 Români (99,92%)

 Altă etnie (0,08%)

Componenta confesională a comunei Roșia

 Ortodocși (92%)

 Penticostali (8%)

(2) Potrivit documentelor istorice, datelor statistice și recensămintele populației României din sec. XX arată că **românii au fost întotdeauna majoritari** pe întreg teritoriul țării dar și în această zonă.

În comuna Roșia pe lângă populația de origine română mai conviețuiesc două persoane de origine maghiară.

Caracteristicile structurale ale populației sunt rezultatul evoluției diferite a unor indicatori demografici precum: natalitatea, mortalitatea, migrația, care la rândul lor sunt influențate de condițiile politico-sociale și economice.

Potrivit consemnărilor lui I. Iordan, un ambițios cercetător al sfârșitului secolului al XVIII-lea, populația comunei Roșia era la data de 01.01.1971 de aproximativ 2 996 locuitori, dintre care, mai multe femei. În timp, comuna însumează tot mai mulți locuitori, crescând astfel și densitatea acesteia, iar proporția femei-bărbați, ajunge să se schimbe în favoarea ultimilor enumerați. Comuna Roșia a fost atestată documentar, după cum s-a mai spus, în sec. XIV-XV, când aproximativ 40% din satele ce compun în prezent rețeaua așezărilor rurale din Munții Pădurea Craiului erau deja formate. Ca urmare a evoluției și transformărilor suferite de-a lungul secolelor, rețeaua actuală de așezări rurale, din Munții Pădurea Craiului, este constituită din 60 de sate grupate în 12 comune. Potrivit categoriilor de mărime demografică utilizate de specialiști, Roșia se înscrie în rândul așezărilor mari, consemnate astfel la ultimul recensământ al populației, alături de alte localități: Dobrești, Vadu Crișului, Aștileu, Bratca, Șuncuiuș, toate fiind centre de comună. Este înregistrată cu cel mai mic număr de sate componente, **satul Roșia** – cu cătunele Curătura, Runcuri, Teiș, Ponița, Farcu, Apateu, Țarina, Orașu de Jos și **satul Lazuri**, fiind încadrată în rândul satelor de fund de vale și de versant, vatra fiind organizată în văi cu albie îngustă, terase puține și de mică extensiune. Gospodăriile sunt înșiruite pe kilometri întregi de-a lungul a două străzi, cu mai multe ramificații, intravilanul fiind restrâns pe patul văii sau în părțile mai aglomerate pe fundul văii, dar și revărsat pe versanți.

La data de 01.10.1991, populația totală a comunei era de 2865 locuitori, din care din nou cele mai multe erau femei (1640), iar bărbați semnificativ mai puțini. Ulterior se înregistrează ample procese de reconversie profesională, asociată cu migrarea spre zone mai potente financiar, în căutarea unor locuri de muncă, urmare a închiderii Întreprinderii Miniere Dobrești. Astfel, potrivit datelor prelucrate în urma următoarelor recensăminte (1992, 2002), populația comunei traversează ample modificări cantitative, observându-se vizibil o regresie, iar proporția masculin-feminin este din nou răsturnată, numărul de femei, estimat la 1308, este mai mare de cel al bărbaților. La ultimul recensământ 2011, constatăm o ușoară depășire a numărului de bărbați de 51,68 %, față de femei care este de 48,32 %, rata de masculinitate a fost de 100 bărbați la 93,50 de femei. Este îmbucurător faptul că populația tânără și adultă este destul de mare față de populația de peste 65

ani, natalitatea, migrațiile și mortalitatea nu au influențat negativ scăderea ponderii populației tinere și adulte.

(3) Aspectele privind numărul populației se actualizează în urma recensământului în vederea respectării dreptului cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba lor maternă în relația cu administrația publică locală și cu serviciile deconcentrate.

NOTĂ:

În această anexă se vor prezenta informații privind populația, inclusiv pentru fiecare localitate componentă a unității administrativ-teritoriale distribuția populației pe sexe, după etnie, în funcție de statutul profesional al acestora etc.

Componenta nominală, perioada/perioadele de exercitare a mandatelor aleșilor locali de la nivelul comunei Roșia, precum și apartenența politică a acestora, începând cu anul 1992

PRIMAR AL COMUNEI ROȘIA

a) mandatul 1992-1996

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Ciuhandu Vasile	15.10.1955	FSN	1992-1996

b) mandatul 1996-2000

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Ciuhandu Vasile	05.10.1955	PDSR	1996-2000

c) mandatul 2000-2004

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Ciuhandu Vasile	05.10.1955	PDSR	2000-2004

d) mandatul 2004-2008

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Ciuhandu Vasile	05.10.1955	PDSR	2004-2008

e) mandatul 2008-2012

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bonca Florin	26.01.1954	PNL	2008-2012

f) mandatul 2012-2016

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bonca Florin	26.01.1954	PNL	2012-2016

g) mandatul 2016-2020

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bonca Florin	26.01.1954	PNL	2016-2020

h) mandatul 2020-2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politica	Perioada
1	Moțiu Remus-Florin	16.08.1982	PNL	2020-2024

i) mandatul 2024-2028

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politica	Perioada
1	Moțiu Remus-Florin	16.08.1982	PNL	2024-2028

Componenta nominală, perioada / perioadele de exercitare ale mandatelor aleșilor locali de la nivelul comunei Roșia, precum și apartenența politică a acestora, începând cu anul 1992

CONSILIERI LOCALI

a) mandatul 1992-1996

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Ciuhandu Teodor	27.03.1947	FSN	1992-1996
2	Panc Ioan	28.04.1949	FSN	1992-1996
3	Pocioian Nicolaie	23.11.1950	FSN	1992-1996
4	Popoviciu Petru	18.01.1940	FSN	1992-1996
5	Pup Nicolaie	23.10.1950	FSN	1992-1996
6	Pupea Ioan	01.04.1946	FSN	1992-1996
7	Tirla Victor	04.10.1955	FSN	1992-1996
8	Gherlea Petru	14.03.1958	FSN	1992-1996
9	Hortea Florian	28.04.1945	PUNR	1992-1996
10	Moțiu Atanasie	25.05.1954	PUNR	1992-1996
11	Codrean Ion	30.09.1963	PNȚCD	1992-1996

b) mandatul 1996-2000

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Pup Nicolaie	23.10.1950	PDSR	1996-2000
2	Ciuhandu Teodor	27.03.1947	PDSR	1996-2000
3	Gherlea Petru	14.03.1958	PDSR	1996-2000
4	Panc Ioan	18.04.1949	PDSR	1996-2000
5	Pupea Ioan	01.04.1946	PDSR	1996-2000
6	Harna Viorel	12.07.1960	PUNR	1996-1997
7	Pocioian Octavian	21.11.1965	PUNR	1996-2000
8	Lupău Florian	05.05.1946	PRM	1996-2000
9	Magda Florian	10.01.1948	PNȚCD	1996-2000
10	Pașcondea Ioan	12.12.1956	PSM	1996-2000
11	Tirla Victor	04.10.1955	PDSR	1996-2000
12	Hortea Florian	28.04.1945	PUNR	1997-2000

c) mandatul 2000-2004

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Pup Nicolaie	23.10.1950	PDSR	2000-2004
2	Tirla Floare	29.03.1952	PDSR	2000-2004
3	Pup Ioan	01.06.1944	PDSR	2000-2001
4	Ciuhandu Teodor	27.03.1947	PDSR	2000-2004
5	Gherlea Petru	14.03.1958	PDSR	2000-2001
6	Panc Ioan	28.04.1949	PDSR	2001-2004
7	Harna Viorel	12.07.1960	PUNR	2000-2004
8	Bocoi Florian	12.03.1960	PRM	2000-2004
9	Copăcian Gheorghe	18.10.1954	PDL	2000-2004
10	Cabău Ioan	15.06.1970	APR	2000-2004

11	Pașcondea Ioan	12.12.1956	PSM	2000-2004
12	Popoviciu Mircea-Petrică	30.01.1964	PSDR	2000-2004
13	Pupea Ioan	01.04.1946	PDSR	2001-2004

d) mandatul 2004-2008

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bocoi Florian	12.03.1960	PRM	2004-2008
2	Cabău Gheorghe	11.06.1962	PNL	2004-2008
3	Ciuhandu Teodor	27.03.1947	PSD	2004-2006
4	Gherlea Ioan	15.07.1962	PER	2004-2008
5	Herman Victor	11.05.1949	PNL	2004-2005
6	Pup Ioan	01.06.1944	PSD	2004-2008
7	Pup Nicolaie	23.10.1950	PSD	2004-2008
8	Rus Ion	05.09.1968	PNL	2004-2008
9	Simea Ioan-Florian	28.07.1970	PNL	2004-2008
10	Tirla Floare	29.03.1952	PSD	2004-2008
11	Tirla Teodor	27.01.1949	PD	2004-2008

e) mandatul 2008-2012

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bocoi Florian	12.03.1960	PRM	2008-2012
2	Ciuhandu Vasile	05.10.1955	PSD	2008-2012
3	Copăcian Gheorghe	18.10.1954	PD-L	2008-2012
4	Gherlea Ioan	15.07.1962	PER	2008-2012
5	Herman Victor	11.05.1949	PNL	2008-2012
6	Horte Vasile – Dorin	29.11.1972	PNL	2008-2012
7	Moț Ioan	24.03.1953	PNL	2008-2012
8	Pup Gheorghe - Cristian	19.06.1975	PD-L	2008-2012
9	Pup Vasile Ioan	12.02.1971	PSD	2008-2012
10	Simea Ioan – Florian	28.07.1970	PNL	2008-2012
11	Ușvat Vasile	22.02.1965	PNL	2008-2012
12	Malița Cristian-Ovidiu	28.11.1980	Independent	2008

f) mandatul 2012-2016

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bocoi Florian	12.03.1960	PRM	2012-2016
2	Ciuhandu Vasile	05.10.1955	PSD	2012-2016
3	Copăcian Gheorghe	18.10.1954	PNL	2012-2013
4	Dăescu Ovidiu-Teodor	13.06.1985	PSD	2012-2016
5	Gherlea Ioan	15.07.1962	PER	2012-2016
6	Herman Victor	11.05.1949	PNL	2012-2016
7	Horte Vasile – Dorin	29.11.1972	PNL	2012-2016
8	Moț Ioan	24.03.1953	PNL	2012-2016
9	Popoviciu Mircea-Petrică	30.01.1964	PSD	2012-2016
10	Simea Ioan – Florian	28.07.1970	PNL	2012-2016
11	Ușvat Vasile	22.02.1965	PNL	2012-2016
12	Moclinda Monica-Ancuța	06.09.1985	PNL	2013-2016
13	Cosma Florian-Vasile	12.05.1973	PSD	2016

g) mandatul 2016-2020

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Bolojan Petru	17.08.1970	PNL	2012-2016
2	Copăcian Petru	16.04.1972	PSD	2012-2016
3	Cosma Florian - Vasile	12.05.1973	PSD	2012-2016
4	Gherlea Ioan	15.07.1962	PER	2012-2016
5	Horte Vasile – Dorin	29.11.1972	PNL	2012-2016
6	Pașcondea Ioan	28.01.1974	PSD	2012-2016
7	Popoviciu Mircea - Petrică	30.01.1964	PSD	2012-2016
8	Pup Gheorghe - Cristian	19.06.1975	PNL	2012-2016
9	Pup Rodica - Samica	04.11.1979	PNL	2012-2016
10	Pup Vasile	09.12.1975	PSD	2012-2016
11	Simea Ioan – Florian	28.07.1970	PNL	2012-2016

h) mandatul 2020-2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Blaj Radu	20.08.1984	PNL	2020-2024
2	Buha Petru	26.09.1986	PNL	2020-2024
3	Copăcian Petru	12.12.1962	PSD	2020-2024
4	Dăescu Ovidiu-Teodor	13.06.1985	PNL	2020-2022
5	Hahău Adrian-Florin	30.03.1992	PNL	2020-2024
6	Horte Vasile-Dorin	29.11.1972	PNL	2020-2024
7	Malița Cristian-Ovidiu	28.11.1980	PRO ROMANIA	2020-2024
8	Popoviciu Mircea-Petrică	30.01.1964	PSD	2020-2024
9	Pup Gheorghe-Cristian	19.06.1975	PNL	2020-2024
10	Rus Adrian-Dorel	03.09.1986	PSD	2020
11	Simea Ioan-Florin	28.07.1970	PSD	2020-2024
12	Cosma Florian-Vasile	12.05.1975	PSD	2020-2024
13	Moclında Florian	27.07.1979	PNL	2022-2024
14	Bolojan Beniamin	29.04.1995	PNL	2024

i) mandatul 2024-2028

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Blaj Radu	20.08.1984	PNL	2024-2028
2	Bolojan Beniamin	29.04.1995	PNL	2024-2028
3	Buha Petru	26.09.1986	PNL	2024-2028
4	Dume Ionuț-Marinel	27.01.2001	PNL	2024-2028
5	Hahău Adrian-Florin	30.03.1992	PNL	2024-2028
6	Moclında Florian	27.07.1979	PNL	2024-2028
7	Malița Cristian-Ovidiu	28.11.1980	PSD	2024-2028
8	Popoviciu Mircea-Petrică	30.01.1964	PSD	2024-2028
9	Pup Gheorghe-Cristian	19.06.1975	PNL	2024-2028
10	Tipea Ionuț-Alexandru	23.09.1998	Candidat independent	2024-2028
11	Tirla Bianca-Claudia	19.07.1989	PNL	2024-2028

II. VICEPRIMARI AI COMUNEI ROȘIA

a) mandatul 1992-1996

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Pup Ioan	01.06.1944	FSN	1992-1996

b) mandatul 1996-2000

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Pup Ioan	01.06.1944	PDSR	1996-2000

c) mandatul 2000-2004

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Harna Viorel	12.07.1960	PUNR	2000-2004

d) mandatul 2004-2008

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Copăcian Gheorghe	14.05.1948	PD	2004-2008

e) mandatul 2008-2012

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Simea Ioan-Florian	28.07.1970	PNL	2008-2012

f) mandatul 2012-2016

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Simea Ioan-Florian	28.07.1970	PNL	2012-2016

g) mandatul 2016-2020

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Simea Ioan-Florian	28.07.1970	PNL	2016-2020

h) mandatul 2020-2024

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Hahău Adrian-Florin	30.03.1992	PNL	2020-2024

i) mandatul 2024-2028

Nr. crt.	Nume și prenume	Data nașterii	Apartenența politică	Perioada
1	Hahău Adrian-Florin	30.03.1992	PNL	2024-2028

Procedura privind acordarea titlului de „Cetățean de onoare al Comunei Roșia” respectiv a „Certificatului de Fiu/fiică a Comunei Roșia“

Articolul 1

Titlul de „Cetățean de onoare al Comunei Roșia”, denumit în continuare Titlu reprezintă cea mai înaltă distincție acordată de către Consiliul Local al Comunei Roșia

Articolul 2

Titlul și Certificatul se pot acorda la inițiativa:

- a) primarului;
- b) consilierilor locali;
- c) unui număr de cel puțin 5% din numărul total al locuitorilor cu drept de vot înscriși în Registrul electoral cu domiciliul sau reședința în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Articolul 3

Acordarea Titlului și a Certificatului nu este condiționată de cetățenie, naționalitate, vârstă, domiciliu, sex, religie, apartenență politică.

Articolul 4

Titlul și Certificatul au următoarele caracteristici:

- a) sunt personale;
- b) sunt netransmisibile;
- c) reprezintă un drept al titularului;
- d) au valabilitate nedeterminată.

Articolul 5

Sunt îndreptățite să fie propuse pentru acordarea Titlului categoriile de persoane sau personalități care se găsesc în una din următoarele situații:

- a) personalități cu recunoaștere locală, națională sau internațională care și-au pus amprenta asupra dezvoltării comunei Roșia și a imaginii acestuia;
- b) personalități care, prin realizările lor deosebite, au făcut cunoscut numele Comunei Roșia, în țară și străinătate;
- c) persoane care, prin acțiunile lor, au preîntâmpinat producerea de evenimente deosebit de grave sau prin sacrificiul suprem au salvat viețile concetățenilor lor, în județul/municipiul/orașul/comuna Roșia;
- d) persoane care, prin acțiunile lor dezinteresate (donații, acțiuni umanitare etc.), au produs o îmbunătățire simțitoare a condițiilor de viață a locuitorilor comunei Roșia;
- e) foști deținuți politici sau veterani de război care prin activitatea lor ulterioară au un aport la realizarea unei imagini pozitive a județului/municipiului/orașului/comunei Roșia în lume;
- f) sportivi din județul/municipiul/orașul/comuna Roșia care au obținut rezultate deosebite în competiții sportive internaționale;
- g) alte situații stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al consiliului județean/local, după caz.

Articolul 6

Nu pot deține Titlul persoanele care se găsesc în una din următoarele situații:

- a) condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni contra statului, crime împotriva umanității, fapte penale;

b) care au dosare pe rol, în cauze care ar leza imaginea Titlului; propunerea se va face după clarificarea situației juridice.

Articolul 7

(1) Persoanele prevăzute la art. 3 solicită acordarea Titlului sau a Certificatului prin depunerea unui dosar la unitatea administrativ-teritorială respectivă.

(2) Dosarul prevăzut la alin. (1) cu privire la acordarea Titlului cuprinde cel puțin următoarele înscrisuri:

a) actul de identitate (copie vizată în conformitate cu originalul);

b) curriculum vitae (în original);

c) certificat de cazier judiciar (în original);

d) actul de deces al celui propus, după caz (copie vizată în conformitate cu originalul).

(3) Dosarul prevăzut la alin. (1) cu privire la acordarea Certificatului cuprinde cel puțin următoarele înscrisuri:

a) actul de identitate (copie vizată în conformitate cu originalul);

b) curriculum vitae (în original).

(4) Persoanele prevăzute la art. 3, după înregistrarea dosarului, depun la secretarul general al unității administrativ-teritoriale proiectul de hotărâre de consiliu însoțit de referatul de aprobare și dosarul prevăzut la alin. (2) sau (3).

(5) Proiectul de hotărâre prevăzut la alin. (4) este înscris pe ordinea de zi a ședințelor consiliului dacă sunt îndeplinite prevederile art. 136 alin. (8) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Proiectul de hotărâre prevăzut la alin. (4) este dezbătut în ședință ordinară sau extraordinară.

(7) Hotărârea privind acordarea Titlului sau a Certificatului, după caz, se adoptă cu majoritatea absolută a consilierilor consiliului local sau județean, după caz.

(8) Propunerile respinse nu pot fi reintroduse în dezbateri pe perioada mandatului în curs.

(9) Decernarea Titlului se face de către primarul comunei Roșia, în cadrul ședințelor ordinare sau extraordinare ale Consiliului Local Roșia

(10) Acordarea Certificatului se face de către primarul comunei Roșia în cadrul unei festivități care se organizează de către primar.

Articolul 8

Înmânarea Titlului se realizează după cum urmează:

a) președintele de ședință anunță festivitatea ce urmează să se desfășoare;

b) primarul comunei Roșia prezintă referatul de aprobare care a stat la baza propunerii Hotărârii Consiliului Local Roșia;

Se va completa cu numărul hotărârii consiliului local prin care s-a adoptat acordarea Titlului

c) primarul comunei Roșia înmânează diploma de „Cetățean de onoare al Comunei Roșia“ persoanei laureate sau persoanei care o reprezintă;

d) ia cuvântul persoana laureată sau reprezentantul acesteia;

e) pot să ia cuvântul și alte persoane prezente care doresc să sublinieze pe scurt meritele laureatului;

f) laureatul sau, după caz, persoana care îl reprezintă este invitat/ă să scrie câteva rânduri în Cartea de onoare a Comunei Roșia.

Articolul 9

Deținătorii în viață ai Titlului dobândesc următoarele drepturi specifice:

- a) dreptul de a lua cuvântul în ședințele Consiliului Local al Comunei Roșia la dezbaterile materialelor care privesc întreaga comunitate;
- b) dreptul de a participa la toate manifestările desfășurate sub patronajul Consiliului Local al Comunei Roșia sau în care acesta este coorganizator;
- c) dreptul de a participa gratuit la toate manifestările cultural-sportive organizate de instituțiile aflate în subordinea consiliului local;
- d) alte drepturi stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al al Consiliului Local al Comunei Roșia.

Articolul 10

Drepturile prevăzute la art. 6 încetează în următoarele situații:

- a) decesul titularului;
- b) retragerea Titlului.

Articolul 11

Titlul se retrage în următoarele situații:

- a) atunci când ulterior decernării apar incompatibilitățile prevăzute la art. 7 lit. a);
- b) atunci când persoana laureată produce prejudicii de imagine sau de altă natură comunei Roșia, locuitorilor săi sau țării.

Articolul 12

Retragerea Titlului se face de către Consiliul Local al Comunei Roșia, după următoarea metodologie:

- a) este sesizat Consiliul Local al Comunei Roșia de către persoanele menționate la art. 3;
- b) dezbaterile cazului se va face în cadrul comisiilor consiliului local;
- c) retragerea Titlului se va face prin hotărâre a consiliului local, adoptată cu majoritate absolută, cu aplicarea prevederilor art. 8 pentru dezbaterile candidaturii;
- d) la ședința consiliului va fi invitat deținătorul Titlului, iar dacă va fi prezent i se va acorda cuvântul, la solicitarea sa.

Articolul 13

Cetățenii de onoare au datoria de a promova imaginea comunei Roșia .

Articolul 14

Fiecare Cetățean de onoare va planta un copac pe care va fi aplicată o plăcuță cu numele acestuia.

Articolul 15

Informațiile publice referitoare la „cetățenii de onoare“ vor fi publicate și în format electronic pe pagina de internet a Comunei Roșia.

Articolul 16

Legitimarea cetățenilor de onoare sa va face în baza unui înscris denumit brevet, semnat de către primarul comuneiRoșia

Rețeaua rutieră

Drumuri de interes național: Comuna Roșia nu este străbătută de nici un drum național

Drumuri de interes județean: DJ 764 - având o lungime de 15,10 km pe teritoriul comunei Roșia

Drumuri comunale - pe teritoriul comunei Roșia avem un drum comunal DC 219, care pornește din DJ 764 din localitatea Roșia, făcând legătura cu satul Lazuri și coborând din nou în Roșia. Lungimea drumului este de 15 km.

Drumuri vicinale și străzi : Comuna Roșia este străbătută de foarte multe drumuri, cu o lungime de peste 150 km.

**Principalele instituții din domeniul educației, cercetării, culturii, sănătății,
asistenței sociale, presei, radioului, televiziunii și altele asemenea**

I. Instituții din domeniul educației și cercetării

I. Instituțiile din domeniul educației și cercetării

Instituțiile de învățământ din cadrul comunei Roșia sunt :

- Școala Gimnazială nr. 1 - Roșia
- Grădinița cu Program Normal nr. 1 – Roșia;
- Grădinița cu Program Normal nr. 2 – Țarina;
- Grădinița cu Program Normal nr. 3 – Ponița;
- Grădinița cu Program Normal nr. 4 – Lazuri.

În cadrul instituțiilor de învățământ își desfășoară activitatea un număr de 21 cadre didactice și 7 nedidactice.

Comuna Roșia mai deține un After School, pentru un număr de circa 40 elevi, unde își desfășoară activitatea un număr de 3 cadre didactice și 3 nedidactice.

II. Instituțiile din domeniul culturii

În satul Roșia există un Cămin Cultural cu bibliotecă comunală și în satul Lazuri un Cămin Cultural.

III. Instituțiile din domeniul sănătății

Pe raza teritorială a comunei Roșia avem un dispensar uman cu două cabinete individuale de familie și o farmacie.

Personalul medico-sanitar este format din doi medici și două asistente medicale care își desfășoară activitatea în comună.

IV. Instituțiile din domeniul asistenței sociale

În cadrul Primăriei comunei Roșia funcționează un compartiment de asistență socială și autoritate tutelară care este organizat și funcționează în conformitate cu legislația română în vigoare și are ca scop principal creerea, menținerea și dezvoltarea serviciilor sociale la nivel de comună.

Principalul obiectiv este acela de a realiza un ansamblu de măsuri, programe, activități de asistență specială, servicii specializate de protejare a persoanelor, grupurilor și comunităților cu probleme speciale la nivel local.

Scopul este îmbunătățirea calității vieții acelor beneficiari care nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii un mod normal și decent de viață. Asistența socială la nivelul comunei se realizează prin acordarea de prestații sociale și furnizarea de servicii sociale.

Principalele funcțiuni economice, capacități de producție diversificate din sectorul secundar și terțiar, precum și din agricultură

Comuna Roșia se situează în apropierea orașului Beiuș.

Relațiile cu acesta sunt numeroase și diverse: de aprovizionare, profesionale prin asigurarea de locuri de muncă, asigurare servicii medicale, învățământ etc. Relațiile economice care se stabilesc în interiorul, respectiv, între sate, cât și între comuna Roșia și localitățile învecinate, trebuie să urmărească realizarea funcției economice atât la nivel local, cât și la nivel micro-regional.

Principalele Societăți Comerciale

Nr. crt.	Denumire	Sediu
1	Novara Invest SRL	Roșia, nr. 98A
2	Andima Comprest SRL	Roșia, nr. 612A
3	Baqua Impex SRL	Roșia, nr. 149
4	Modmel Prod SRL	Roșia, nr. 398
5	Pafrany SRL	Roșia, nr. 124
6	Poiana Roșia SRL	Roșia, nr. 397
7	Simflor Prest SRL	Roșia, nr. 612
8	Pașcondea Construct SRL	Roșia, nr. 21
9	Karen Trading SRL	Roșia, nr. 237A
10	Tradițional Casa Experience SRL	Roșia, nr. 270
11	Anima Serv SRL	Roșia, nr. 39D1
12	Lemntex SRL	Roșia, nr. 199A
13	Agrement Roșia SRL	Roșia, nr. 394
14	Mal Cryss SRL	Roșia, nr. 491
15	Pup Nicol Trans SRL	Roșia, nr. 28B
16	Careras SRL	Roșia, nr. 12
17	Rumanor SRL	Roșia, nr. 12
18	Pup Nicol Auto SRL	Roșia, nr. 28B
19	Grupo Careras Trans SRL	Roșia, nr. 12
20	Plazaola Internațional SRL	Roșia, nr. 12
21	Livflormar Forest SRL	Roșia, nr. 220C
22	Agro Mod Poienița SRL	Roșia, nr. 199A
23	Datoqe SRL	Roșia, nr. 398B
24	Polidect Struct SRL	Lazuri, nr. 80
25	Fresamel SRL	Roșia, nr. 612
26	Giuligabi Transport SRL	Roșia, nr. 280
27	Domi Barbadis SRL	Roșia, nr. 15
28	Garosia Trans SRL	Roșia, nr. 333
29	Minodan Rares SRL	Lazuri, nr. 54
30	Turrvasgeo Trans SRL	Roșia, nr. 160
31	Damlara SRL	Lazuri, nr. 80
32	Terracadsolutions SRL	Lazuri, nr. 74
33	Gtg garden SRL	Roșia, nr. 437
34	Saya Cosmetics Plant SRL	Roșia, nr. 265A
35	Luca And Anca Spedition SRL	Roșia, nr. 101E
36	Cabana Roșia SRL	Roșia, nr. 305
37	Cmp Copacian Petry SRL	Roșia, nr. 654A
38	Mall Teosebi SRL	Roșia, nr. 438
39	Larraunsadar SRL	Roșia, nr. 12

40	Copăcian Construct SRL	Roșia, nr. 38A
41	Doi Popi Forest SRL	Roșia, nr. 426B

Domeniul Agricol

1. Cooperativa Agricolă **Roșiaval** din Roșia;
2. Asociația Urbarială Codru Verde Roșia;
3. SC Gabimar Agro SRL.

Pe raza comunei Roșia funcționează un număr de 19 persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale sau întreprinderi familiale.

Domeniul Turismului

Zona are un bun potențial turistic; Comuna Roșia, prin frumusețea și originalitatea peisajului natural, prin monumentele istorice, prin platourile carstice existente, prezența multor peșteri, avene, chei, izbucuri, o multitudine de elemente etnografice și obiceiuri tradiționale, oferă turiștilor multiple și variate posibilități de recreere și instruire. Accesul la aceste frumuseți naturale este facilitat de existența a numeroase drumuri, în regiune fiind ușor de pătruns de către turiști; relieful carstic dezorganizat, în special numeroasele doline ridică probleme de orientare când drumetul părăsește reперele clasice. Cadrul natural, relieful carstic, izvoarele cu apă foarte bună și rece, elementele de arhitectură, portul popular, obiceiurile și tradițiile locului, pot reprezenta pentru turiști puncte de atracție. Ele se bazează în special pe farmecul peisajului montan, contrastul dintre culmile semețe și sălbăticia văilor adânci și înguste cu aspect de chei. Acestor bogății li se mai adaugă cele din Munții Pădurea Craiului, numeroase forme carstice de interes european. De asemenea, un element deosebit față de alte regiuni și care se găsește în perimetrul comunei, dar totodată și în împrejurimi, este zăcământul de bauxită.

O altă particularitate în aceste zone o constituie prezența carstului împădurit, una din puținele regiuni de acest fel din țară. Pădurea influențează regimul de dezvoltare a golurilor subterane, dar în același timp susține o biodiversitate remarcabilă la suprafață. Existența acestui tip de peisaj este una dintre premisele existenței peșterilor.

În anul 2012 s-a deschis publicului larg **Peștera cu Cristale din Mina Farcu**, singura peșteră cu cristale de calcit amenajată în Europa și a doua din lume care poate fi vizitată. Peștera se află într-o galerie minieră obturată, în locul numit Farcu, în apropierea DC 219, este situată într-un masiv calcaros și este de vârstă triasică. Pe lângă diferitele formațiuni de stalactite și stalagmite, se găsesc numeroase agregate de helictit și cristale de calcit. Peștera Farcu este una dintre cele mai interesante și frumoase caverne ale Pădurii Craiului, coridoarele și sălile gigante din unele părți sunt rare chiar și în Pădurea Craiului. Podoabele din traseele cavernei erodate pot fi studiate extrem de ușor. Pe lângă aceasta, în părțile traseului fosil, avem posibilitatea de a traversa printre stalactitele și stalagmitele gigante. Tot aici putem vedea și formațiuni ale tufei de calcar, perle ale peșterii și helictite. La nivelele mai înalte găsim stalactite și stalagmite bogate în formă, precum și cristale de aragonit.

Vizavi de peșteră, găsim **Tiroliana de la Peștera cu Cristale din Mina Farcu**, cu o lungime de 300 de metri, fiind a doua ca lungime din țară, după cea de la Harghita-Băi. Tiroliana este considerată ca fiind un sport extrem, deși nu este nevoie de cunoștințe sau antrenament pentru așa ceva și totul se desfășoară într-un cadru cât se poate de sigur.

O atracție a Roșiei este **Via ferrata din Cheile Cuților**, de dificultate B, un traseu montan amenajat cu cabluri fixe, trepte de lemn, scări și poduri, care fac accesibilă escaladarea unor rute montane nu demult izolate sau greu de urmat. Mai mult, aceste trasee sunt disponibile și persoanelor cu abilități de cățărare mai puțin dezvoltate fără să necesite frânghii sau dispozitive de cățărare proprii și mai ales fără să se supună riscurilor asociate cățărării neprotejate. Lungimea traseului de via ferrata este 270 m cu diferență de nivel de 70 m, cel mai spectaculos tronson fiind un pod indian de 33 de metri lungime, suspendat la o înălțime de 35 de metri, deasupra Văii Cuților.

Tot în comuna Roșia avem cel mai lung traseu de via ferrata din județul Bihor - **Via Ferrata din Cheile Lazurilor**, amenajat pe versantul drept al Cheilor Lazurilor, fiind cel de-al 10-lea astfel de obiectiv din județul Bihor, are o lungime totală de 350 m și este compus din 285 m de traseu pentru cățărare, podul peste pârâu și o porțiune denumită „linia vieții”. Traseul este încadrat în clasa de dificultate B și cuprinde două sectoare distincte: sectorul 1-6 și sectorul 7. Este unul dintre cele mai spectaculoase trasee, atât prin lungime, cât și prin amplitudine, prin peisajul care este dezvăluit de punctele de belvedere, fiind conectat printr-un circuit turistic cu punct albastru cu celelalte obiective.

Alte atracții turistice:

- Moara cu apă din localitatea Roșia, ridicată la sfârșitul secolului XIX din lemn;
- Căsuțele tradiționale din Cătunul Runcuri;
- Păstrăvăria Șoimuș.

Principalele trasee montane:

- Peștera cu Cristale din Mina Farcu – Stanul Cârnelui, cu punctul de belvedere de la Stanul Cârnelui, cu o frumoasă panoramă asupra sectorului amonte al Văii Lazurilor;
- Peștera cu Cristale din Mina Farcu – Izbulul Roșiei (Valea Ștezelor), cu trecere peste podul Văii Roșiei de lângă cascada de la Bina Mirghii;
- Peștera cu Cristale din Mina Farcu – Cheile Lazurilor, barajul artificial cu o cascadă de 8 metri înălțime și portalul de la Peștera Roșie;
- Circuitul Cheile Cuților, cu Punctul de belvedere situat deasupra de Stanul Gurgoiat, la 200 m de Peștera Albă;
- Cheile Albioarei - 2,5 km și au o adâncime medie de 80 m, cu Peștera Vacii și izbulul de La Valău, care țâșnește din peretele drept al văii;
- Lazuri — Cheile Lazuri — Izbulul Toplicioarei — drumul peste Farcu (cu variantă spre Ponorul Runcșor).

Structuri turistice de cazare

În Comuna Roșia funcționează șase unități turistice de primire însumând un total de circa 100 locuri de cazare.

NOTĂ:

În această anexă se vor completa informații referitoare la numărul operatorilor economici, profilul economic al unității administrativ-teritoriale, capacități de producție diversificate din sectorul secundar și terțiar, precum și din agricultură.

Inventarul bunurilor aflate în patrimoniul comunei Roșia

1. CONSTRUCȚII	101.399.887,10 lei;
2. TERENURI ȘI AMENAJĂRI DE TERENURI	89.791.920,00 lei;
3. INSTALAȚII TEHNICE, MIJLOACE DE TRANSPORT	4.330.402,58 lei;
4. MIJLOACE FIXE CORPORALE	1.382.109,60 lei;
5. MIJLOACE FIXE NECORPORALE	83.597,24 lei;
6. OBIECTE DE INVENTAR	1.102.634,73 lei.

Valoarea bunurilor imobile din domeniul public și domeniul privat au fost actualizate la 31.12.2024.

Principalele entități privind societatea civilă, respectiv partidele politice, sindicatele, cultele, instituțiile de utilitate publică, precum și celelalte organizații nonguvernamentale, care au sediul sau punctul declarat că funcționează la nivelul unității administrativ-teritoriale

I. Principalele organizații neguvernamentale:

Asociația Orizont Verde și Asociația Roșia Bihoreană

Scopul acestor asociații este promovarea artiștilor și meșterilor populari locali și organizarea de evenimente de acest gen.

II. Principalele partide politice

Principalele partide politice care își desfășoară activitatea pe raza comunei Roșia:

Partidul Național Liberal;

Partidul Social Democrat;

.

III. Denumirea lăcașelor aparținând cultelor religioase care își desfășoară activitatea pe raza teritorială a unității administrativ-teritoriale.

În Comuna Roșia își desfășoară activitatea două lăcașe de cult ortodoxe și trei penticostale:

1. Biserica Ortodoxă Roșia cu hramul Sf. Mare Mucenic Gheorghe;
2. Biserica Ortodoxă Lazuri cu hramul Sf. Nicolae
3. Biserica Penticostală nr. 1 – Roșia;
4. Biserica Penticostală nr. 2 – Roșia;
5. Biserica Penticostală Lazuri.

Lista cu denumirea înfrăților, cooperărilor sau asocierilor încheiate de comuna Roșia

Comuna Roșia este înfrățită cu Comuna Iezărenii Vechi, Raionul Sângerei din Republica Moldova, Acordul de înfrățire a fost semnat la data de 18 mai 2019.

Programele, proiectele sau activitățile, după caz, a căror finanțare se asigură din bugetul local, prin care se promovează/consolidează elemente de identitate locală de natură culturală, istorică, obiceiuri și/sau tradiții

Nr. crt.	Denumirea programului, proiectului sau activității, după caz	Descrierea elementelor de identitate locală de natură culturală, istorică, obiceiurilor și/sau tradițiilor care se promovează/consolidează	Perioada în care se realizează
0	1	2	3
1	Festivalul viorii cu goarnă Dorel Codoban	Meșter popular specific și unic al Bihorului; este o competiție dedicată celor care duc mai departe tradiția acestui instrument	15 august sau prima duminică după 15 august
2	Festivalul de pricesne “Cântați Domnului Cântare Nouă”	Manifestare culturală și religioasă dedicată Sărbătorilor pascale. La Roșia se duce mai departe un obicei păstrat peste vremuri, acela ca, în Postul Paștelui, la slujbele religioase să răsunе cântări bisericеști specifice acestei sărbători creștine	Duminica dinaintea Floriilor
3	Festivalul Obiceiuri și Colinde de Crăciun și Anul Nou	Păstrarea tradițiilor străvechi de Crăciun prin colinzi, paradă a colindătorilor și mascașilor pe ulițele satului	Înainte de Crăciun
4	Târgul ”Pe pășune fest”	Târg de produse locale și de promovare a artei culinare tradiționale, ateliere meșteșugărești susținute de meșteri locali (război de țesut, olărit, mărgеle, încondeiat de ouă, cusături pe cojoc), ateliere de artizanat, creativitate artistică	Luna iunie
5	Târgul ”Straia plină”	Târg de produse a gospodarilor din zonă, meșteșuguri, ateliere creative	Începutul lunii octombrie